

V Prahe, dňa 4. januára 1925

Vzácná paní,

pozdravujem Vás v deň Vašich sedemdesiatych narodenín.¹ Sily a dary svojho ducha rozdávala ste štedro slovenskej žene a slovenskému ľudu; všetci sme Vám od srdca vďační. Veľa zdravia a zdaru pre ďalšie roky.

T. G. Masaryk v. r.

DOPIS

AKPR, f. KPR, inv. č. 893/H, k. 95. Opis, strojopis.

Viz MASARYK, T. G. *Cesta demokracie III.* Praha 1994, s. 93. Prezident republiky paní E. M. Šoltésové. *Tribuna* (7) 1925, č. 5, 6. 1., s. 3.

a – Adresováno: Pani Elena Maróthy-Šoltésová, Turčiansky Sv. Martin.

1 – Elena Maróthy-Šoltésová (1855–1939) se narodila 6. 1. 1855.

Bratislava, 3/II '25.

Pane prezidente,

přijměte můj srdečný dík za krásný novoroční dárek, který mě velice potěšil.

Při této příležitosti račte mi laskavě dovoliti, abych Vás upozornil na hmotné postavení *dr. Ivana Háľka*^a a v jehož prospěch bylo by možno pokynem p. ministru zdravotnictví něco udělati.

Dr. Háľek zapadl na odlehlém místě, kam lidé neradi chodí.¹ Důchodky z platu primáře nestačí na uživení rodiny.

Pomohlo by se mu však, kdyby stát, resp[ektive] min[isterstvo] zdravotnictví *dobudovalo nemocnici v Žilíně*,^a jak to bylo projektováno a několikrát naurčito slíbeno. Háľek by se stal jejím primářem a bydlel by v městě, kde by jej lidé rádi vyhledali.²

Nedávno mě vyhledal šéfredaktor *ľudáckého „Slováka“*^{a3} a žádal, aby mu vláda umožnila vydávati nový ľudácky deník, který by stál v opozici proti Hlinkovmu „Slováku“ a který

by se postavil na půdu jednoty státu a národa. Referoval jsem o tom p. min[isterskému] předsedovi,⁴ ale nabídky, které p. min[isterský] předseda učinil redaktorovi, tento nepřijal. Bylo mu nabízeno: aby *vstoupil za redaktora do agrární strany*,^a aby vydával *týdeník*^a za peníze *agr[ární] strany*,^a aby *vystoupil z lidové strany*.^a Po dlouhé poradě s redaktorem – zůstal na svém. Vydával by deník v duchu konzervativním a hleděl by získati i některé evangelíky, kteří jsou autonomisticky orientováni. – Věc odjezdem p. min[isterského] předsedy uvázla.⁵

Jsem toho mínění, že by pro konsolidaci poměrů a vyjasnění rozhárané situace bylo s prospěchem, kdyby celý autonomistický program byl vykládán ještě jinak, než se to děje v „Slováku“ a snad by bylo nastalo třídění duchů v lidové straně a co dobrého, že by se mohlo zesílit.

V Bratislavě máme „Spolok slovenských spisovateľá“. [!] V sobotu byla první schůze.⁶ Dostavili se ľudáci, komunisti, Martinčané,⁷ soc[iální] dem[okraté], agrárníci. Debatovalo se na téma: *O možnosti rozvoja slov[enskej] literatúry*.^a Bylo debatováno vážně a v mezích naprostého respektování rozmanitých náhledů a názorů. Jsem předsedou spolku a hodlám tyto schůze a debaty čím častěji svolávat, aby se naši naučili ctít si poctivě přesvědčení jiného a abychom se dostali k společné práci.

Váš oddaný

Dr. Šrobár.

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. R-2, k. 396. Originál, rukopis.^b

a – Podtrženo T. G. Masarykem tužkou.

b – Na dokumentu vlastnoruční Masarykova poznámka tužkou: „Slovensko. Ludáci.“

1 – Ivan Hálek působil v letech 1921–1939 jako primář dětské nemocnice v Bytčici, která je od roku 1970 součástí Žiliny.

2 – V Žilině Ivan Hálek působil jako lékař v letech 1905–1914.

3 – Šéfredaktorem Slováka byl Vojtech Tuka. Zde však zřejmě šlo o redaktora Juraje Kozu-Matejova, který navrhl založit umírněný autonomistický deník Slovenský národ.

4 – Premiérem byl Antonín Švehla

5 – Antonín Švehla odjel na léčení do Karlových Varů.

6 – Tj. v sobotu 31. 1. 1925.

7 – Mínění zřejmě intelektuálové z okruhu martinských Národních novin sdružení většinou ve Slovenské národní straně (SNS).